

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННІКОВА
2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВИЙ СЕМІНАР
«ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕРСЕМІОТИЧНІСТЬ»**

для аспірантів
спеціальності 035 Філологія
рівня вищої освіти: третього (освітньо-наукового)
освітньо-наукової програми «Філологія»

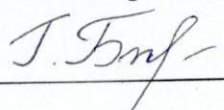
Київ – 2023

Розробник:
Бітківська Галина Володимирівна, завідувач кафедри світової літератури, доктор
філологічних наук, доцент.

Викладач:
Бітківська Галина Володимирівна, завідувач кафедри світової літератури, доктор
філологічних наук, доцент.

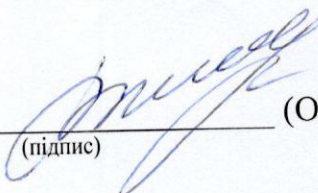
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 28 серпня 2023 р. № 10

Завідувач кафедри (Галина БІТКІВСЬКА)

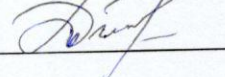
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми 035 Філологія_
(назва освітньої програми)

28.08. 2023 р.

Гарант освітньо-наукової програми (Олена БРОВКО)
(підпис)

Робочу програму перевірено

«01» вересня 2023 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Науковий спецсеминар «Інтермедіальність та інтерсеміотичність»		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Курс	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	-
Модульний контроль	6	-
Самостійна робота	60	90
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення наукового семінару «Інтермедіальність та інтерсеміотичність» передбачає формування таких компетенцій:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей.

ЗК 2 Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК 8 Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.

ЗК 9 Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1 Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК 2 Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати/

СК 3 Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.

СК 4 Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.

СК 6 Здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології.

СК 7 Здатність аналізувати явища української літератури в діахронії та світовому контексті, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їх розвитку.

СК 8 Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проєктну діяльність на засадах лідерства.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 1 Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень.

РН 2 Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку дослідження; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження.

РН 7 Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.

РН 15 Професійно, аргументовано, етично виважено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них.

РН 16 Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння та класифікації.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:		Модульний контроль	Самостійна
		Лекції	Семінари		
Модуль I. Інтермедіальність					
Тема 1. Вступ. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності		2		-	
Тема 2. Типологія інтермедіальних зв'язків. Література і просторові мистецтва (живопис, скульптура, архітектура)		2	2	2	14
Тема 3. Література і музика.		2	2		8
Тема 4. Література і театр.		2	2	2	8
Модуль II. Інтерсеміотичність					
Тема 5. Семіотика як узагальнена теорія знаків і знакових систем. Інтерсеміотичність як перекодування, перекладання створених в одній знаковій системі образів на образи іншої системи.		2		-	16
Тема 6. Література і кінематограф як різні семіотичні системи		2	2		-
Тема 7. Кінематографічний код в літературному тексті		2	2	2	14
Усього	90	14	10	6	60

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
Змістовий модуль I. Інтермедіальність					
Тема 1. Вступ. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності	30			-	30
Тема 2. Література і просторові мистецтва. Типологія інтермедіальних зв'язків.		-		-	-
Тема 3. Література і музика.	30	-		-	30
Тема 4. Література і театр					
Змістовий модуль II. Інтерсеміотичність					
Тема 5. Семіотика як узагальнена теорія знаків і знакових систем. Інтерсеміотичність як перекодування, перекладання створених в одній знаковій системі образів на образи іншої системи.	30			-	30
Тема 6. Література і кінематограф як різні семіотичні системи	-	-	-	-	-
Тема 7. Кінематографічний код в літературному тексті.		-		-	
Усього	90	-	-	-	90

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. ВСТУП. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності

Поняття про інтермедіальність у сучасній науці (Д. Хіггінс, О. Ханзен-Леве, В. Вольф, І. Раєвські, А. Геймей та ін.). філософські та соціокультурні передумови виокремлення інтермедіальності (Гегель, В. Беньямін, С. Керкегор, О. Шпенглер, Р. Барт, Ю. Крістева та ін). Походження поняття «інтермедіальність». Феномен інтермедіальності в контексті компаративістики, історії літератури та культури, семіотики, соціології, теорії медіа та ін. наук.

Поняття про медіа і медіальність у сучасній гуманітаристиці (теорія розширення медіа М. Маклюєна; ідеї медіалізації художньої форми Р. Розенберга, У. Еко. Інтермедіальність і художня еволюція: різноманітність форм художнього дискурсу. Інтертекстуальність і інтермедіальність: від креолізованих текстів до медіума як художньої форми (М. Фуко, О. Ханзен-Леве).

Трансмедіальність (Л. Елестрьом). «Текст у тексті» в контексті теорії і практики інтермедіальності (Ж. Дерріда, П. Тороп).

Художній поліфонізм. Інтермедіальні маркери в тексті з поліхудожньою структурою, роль інтермедіальності у творенні авторської картини світу та рецепції читача.

Основні поняття: інтермедіальність, медіа і медіальність, медіалізація художньої форми, інтертекстуальність, взаємодія мистецтв, синтез мистецтв.

Література:

1. Барт Р. Від твору до тексту / пер. з фр. Юрка Гудзя. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ с. / за ред. Марії Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. С. 380-384.
2. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / Пер. з нім. Ю. Рибачук // Беньямін В. Вибране / Пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська. Львів : Літопис, 2002. С. 53–81.
3. Бітківська Г.В. Сучасний літературний журнал : інтермедіальний дискурс : монографія. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. 468 с.
4. Мак-Люєн М. Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої книги. Пер. з англ. А.А. Галушки, В.І. Постнікова. К.: Ніка-Центр, 2011. 392 с.
5. Наливайко Д.С. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Теорія літератури й компаративістика*. К. : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9-37.
6. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості. *Зібрання творів у 50-ти томах*. Т. 31: Літературно-критичні праці (1897–1899). К.: Наукова думка, 1981. С. 45–119.
7. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2013. 167 с.
8. Mochocka Aleksandra. Między interaktywnością a intermedialnością. Książka jako przestrzeń gry Homo Ludens 1 (2009) Polskie Towarzystwo Badania Gier. 176 s.
9. Müller J. Intermedialität – Formen moderner kultureller Kommunikation. Münster: Nodus Publikationen, 1996.

10. Paech J. *Intermedialität: Mediales Differenzial und transformative Figurationen// Intermedialität: Theorie und Praxis eines interdisziplinären Forschungsgebiets.* - Berlin, 1998.
11. Rajewsky Irina O. *Intermediality, Intertextuality, and Remediation: A Literary Perspective on Intermediality// History and Theory of the Arts, Literature and Technologies*, n° 6, 2005, p. 43-64

Тема 2. Типологія інтермедіальних зв'язків. Література і просторові мистецтва (живопис, скульптура, архітектура)

Поняття про універсальні закони мови мистецтва. Класифікація видів мистецтва в добу Античності (за Аристотелем). Погляди на взаємозв'язки літератури і інших видів мистецтва в Новий час: трактат Ж.Б.Дюбо «Критичні роздуми про Поезію та Живопис» (1719). Вольтер про твір Дюбо як найкориснішу книгу щодо мистецької проблематики. Класифікація Ш.Батьо («Витончені мистецтва, зведені до єдиного принципу» (1746 р.): п'ять «витончених» мистецтв (живопис, скульптура, музика, поезія, танок) і два наближених до них – архітектура й вимова. Ідеї трактату Дж. Брауна «Роздуми про поезію та музику, їх зростання, поєднання, потужність та розвиток, розходження та занепад» (1763 р.). Праця Г. Лессінга «Лаокоон, або про Межі живопису та поезії. З принагідним поясненням різних питань історії стародавнього мистецтва» (1765 р.) як найчастіше цитоване джерело з проблематики міжмистецької взаємодії. Український переклад трактату Євгеном Поповичем.

Ідеї Й.Г.Гердера щодо мистецтва і культури у праці «Думки з приводу філософії історії людства» («Ideen zur Philosophie der Geschichte der Menschheit», 1784–1791): зв'язок філософії з історією природи (тварини діють згідно зі своєю природою, але обмежено необхідністю; людина може перевищити необхідність сваволею); поняття про світову душу. Іван Франко про порівняльне вивчення літератури з іншими видами мистецтва: музика і малярство (праця «Із секретів поетичної творчості», 1898).

Взаємодія мистецтв у сучасній літературі. Комбінаторна література. Література і живопис. Поняття «живописність» у літературі. Візуальна поезія. Візуальні форми в поезії (паліндроми, анаграми, каліграми, акростих). Інтеграція візуальної форми у вербальний текст.

Екфразис як особливий тип тексту. Поетика екфразису. Структурно-змістовна трансформація екфразису у творах різних літературних епох. Типологія видів екфразису.

Основні поняття: мова мистецтва, класифікація видів мистецтва, взаємодія мистецтв, синтез мистецтв, візуальна поезія, екфразис.

Література:

1. Бітківська Г.В. Візуальний образ у сучасному літературному журналі. *Літературознавчі студії*. Вип. 39. Ч. 1. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2013. С. 95–103.
2. Бітківська Г.В. Теоретична і літературна спадщина Олександра Богомазова в інтермедіальному вимірі. «Сонячні кларнети: танець, музика, театр у літературних проєкціях»: матеріали міжнародної наукової конференції (23–24.09.2021 р.). Бердянськ, 2021. С. 27-30.

3. Дмитренко Н.В. Музыка і живопис у творчості О.Кобилянської та Я.Івашкевича: синкретизм художньої образності: автореф. ... канд. філол. наук. – 10.01.05. К.: Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2011. 20 с.
4. Екфразис. Вербальні образи мистецтва: монографія / за ред. Т.Бовсунівської; пер. з англ. І.Малішевської, з польськ. та рос. Д.Литовченка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 237 с.
5. Мочернюк Н. Д. Поза контекстом: Інтермедіальні стратегії літературної творчості українських письменників-художників міжвоєнтя. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 392 с.
6. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
7. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика : навч. посіб. / Мар'яна Шаповал; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2013. 167 с.
8. Шикиринська О.Б. Інтермедіальна парадигма філософської прози Д.Беньяна і Г.Сковороди : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05. Ізмаїл, 2016. 208 с.

Тема 3. Література і музика.

Література і музика. Синтез музики і слова. Поняття «музичність у літературі». Музичний супровід художнього тексту в культурі Античності, Середньовіччя і Ренесансу. Проблема класифікації взаємодії літератури і музики.

Типи і форми інтермедіальних зв'язків літератури і музики. Спільне та відмінне в принципах літературної та музичної оповіді. Онтологічна інтермедіальність у музиці.

Література як прецедентний текст для музичного твору. Літературно-музичні принципи побудови роману. Музичний екфразис, варіанти і способи його розгортання в тексті. Музична цитата. Музична алюзія. Музичний твір як основа сюжету. Реалізація музичних прийомів, їхні функції та типи моделювання у літературних творах (Т.Шевченко. Музикант, 1854; Ф.Верфель. Верді, 1924; Я.Івашкевич. Шопен, 1938; Т.Манн, Доктор Фаустус, 1947; Едгар Лоуренс Доктороу, "Регтайм", 1975; Борис Віан. Блюз для чорного kota; Е.Єлінек. Піаністка, 1983; Т.Моррісон. Джаз, 1992; Енн Райс. Плач до небес, 2008...)

Класифікація літературно-музичних зв'язків Стівена Пола Шера: словесна музика word music; літературна імітація музичних форм; вербальна музика, verbal music; поетичний твір, у якому присутня імітація музики за допомогою слів.

Музичний мотив у театральному монолозі А.Барікко «Новеченто» (1994).

Основні поняття: музичність, театральність, прецедентний текст, сцена, маска, гра, актор, інсценізація.

Література:

1. Джаз і література, джазова література, літературне джазування: інтермедіальні інтерпретації / Н.Д. Мочернюк. *Слово і Час*. 2019. № 12. С. 99-103.
2. Маценка С.П. Інтермедіальна поетика роману, який прагне стати музикою (на матеріалі німецькомовної літератури). *Питання літературознавства*. 2012. Вип. 86. С. 32–43.
3. Маценка С.П. Полісемантика і структура діалогу літератури з музикою в німецькомовному романі ХХ ст. / Світлана Павлівна Маценка : автореф. дис. ... д-ра

філол. наук 10.01.06. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 36 с.

4. Bruzgiene R. Muzic and Literature: about the Conceptions of Modern Form / Ruta Bruzgiene. *Літературна компаративістика*. 2008. Вип. 3. Част. II. С. 230–241.
5. Wasilewska-Chmura Magdalena. Przestrzeń intermedialna literatury i muzyki. Muzyka jako model i tworzywo w szwedzkiej poezji różnego modernizmu i neoawangardy Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2011. 404 s.

Тема 4. Література і театр

Театральне мистецтво і побут в оптиці літератури. Театральність у соціумі і культурі. Гі Дебор, «Суспільство вистави» (1967): суспільство вистави, що є результатом сучасного способу виробництва. Вистава - це стосунки між людьми, що опосередковані через образи.

Витоки театральності. Проблема театру і театральності в романі. «Мова театру»: сцена, маска, гра, жест, міміка, актор. Сценічна образність і текстова символіка. «Театральність» і «театралізація». Поетика п'єси Г.М. Енценсбергера «Геть Гете!»

Поетика драми і естетика театру в романі. Інценізація роману. Роман про театральне життя: С. Моем, Т. Зарівна. Проблема дії в епосі і драмі. Подія і точка зору в романі і драмі.

Диалогія про митця С.Моема: «Місяць і мідяки» (1919) і «Театр» (1937). Культурологічний контекст роману «Лицедії» (переклад Мара Пінчевського).

Основні поняття: театральність, прецедентний текст, сцена, маска, гра, актор, інсценізація.

Література:

1. Бітківська Г.В. Поетика п'єси Г.М. Енценсбергера «Геть Гете!»: до питання впливу масмедіа на літературні жанри. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки*. Вип. 30. 2012. С. 31–34.
2. Бітківська Г.В. Проблеми драматургії на сторінках українських часописів на межі ХХ–ХХІ століття. *Південний архів*. 2011. С. 21–25.
3. Бондарева О.Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. К. : «Четверта хвиля», 2006. . 512 с.
4. Шестопап О.Г. Засоби «театралізації» літературного тексту (на матеріалі іспанської прози постмодернізму). *Літературознавчі студії*. 2015. Вип. 43. Част.2. С. 326–333.
5. Корнелюк Б. В. Художній світ історичної хроніки «Річард III» Вільяма Шекспіра та її інтермедіальні проєкції в світлі теорії інтенціональності / Корнелюк Богдан Васильович: автореф. ... канд. філол. наук. К, 2016. 20 с.
6. Tytkowska Anna. Intermedialny teatr Iny Centaur
http://www.anna.tytkowska.pl/files/Intermedialny_Teatr_%20Iny_Centaur.pdf

Тема 5. Семіотика як узагальнена теорія знаків і знакових систем. Інтерсеміотичність як перекодування, перекладання створених в одній знаковій системі образів на образи іншої системи.

Витоки інтерсеміотики в структуралізмі та семіотиці: мистецтво як семіотична система. Види мистецтва як вторинні моделюючі системи.

Синтез мистецтв як інтерсеміотичний переклад: основу становить текст однієї вторинної моделюючої системи, який перекладають на образи іншої / інших знакових систем. Художнє повідомлення оригіналу і перекладу не тотожні, перекладний текст отримує доповнення. Інтерсеміотичний переклад — один з найпожитковіших засобів, який об'єднує в нерозпадне ціле окремі складники світової культури (Волков А., Ігнатенко М.). Різновиди інтерсеміотичних перекладів: живописні і графічні ілюстрації літературних творів, інсценівки (переробки епічних, ліро-епічних чи ліричних творів для сценічного виконання, а також численні екранізації).

Інтерсеміотика як органічна методологія для аналізу літератури з образотворчим мистецтвом (Н.Мочернюк). Творчість митців, які обдаровані до різних видів мистецтва, – Doppeltdgabung – Тарас Шевченко, Святослав Гординський, Оксана Лятуринська; Вільям Блейк, Е.Т.А.Гофман, Вільям Теккерей, Бруно Шульц, Гюнтер Грас та ін.

Розвиток інтерсеміотики в Україні: О. Астаф'єв, «Поетичні системи українського зарубіжжя» (Київ, 2005); І. Жодані, «Інтерсеміотичність у творчості письменників Нью-Йоркської групи (Емма Андієвська і Віра Вовк)» (2007) та ін.

Література:

Волков А., Ігнатенко М. Інтерсеміотика. Лексикон загального і порівняльного літературознавства. <https://litmisto.org.ua/?p=16851>

Горболіс Л.М. Міжмистецькі контакти українського тексту. Суми, 2021. 312 с.

Жодані І. М. Інтерсеміотичність у творчості письменників Нью-Йоркської групи (Емма Андієвська і Віра Вовк): автореферат дисертації. 2007. <http://www.disslib.org/intersemiotychnist-u-tvorchosti-pysmennykiv-nju-jorkskoyi-grupy.html>

Мочернюк Н. Поза контекстом: Інтермедіальні стратегії літературної творчості українських письменників-художників міжвоєння. Львів, 2018. 392 с.

Тема 6. Література і кінематограф як різні семіотичні системи

Виникнення кінематографу: відкриття братів Люм'єр. Поширення Великого Німого. Можливості звукового кіно. Монтаж.

Українське кіно: 20-і роки, кінофабрика в Одесі; радянський період; українське поетичне кіно (С.Параджанов, В.Денисенко, Ю.Ілленко, І.Миколайчук); період стагнації, відомі картини початку ХХІ ст. Мовознавець Юрій Шевчук про українське кіно.

Суміжні жанри літератури і кіно: кінодраматургія, кіноповість, сценарій. Відомі кіносценаристи-письменники: І.Бабель, В.Маяковський, Ю.Тинянов, С.Васильченко, А.Головко, М.Бажан, В.Поліщук, Ю.Яновський, М.Семенко, М.Йогансен та ін.

Кіносценарій як літературний твір, ознаки епічних, ліричних і драматичних жанрів. Різновиди кіносценаріїв: агітфільм, сатирична мініатюра, психологічна драма, кінопопея.

Основні поняття: кінематограф, українське поетичне кіно, кінодраматургія, кіноповість, сценарій.

Література:

1. Бітківська Г. Мистецька ідентичність і самоідентичність митця в романах Ірен Роздобудько «Гудзик» і «Гудзик-2». *Проблема ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова»: колективна монографія.* Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2018. С. 168–180.
2. Брюховецька Л. Кіномистецтво. К. : Логос, 2011.
3. Брюховецька Л. Українські письменники і кіно 1920-х // Кур'єр Кривбасу. 2017. Квітень-травень-червень. С. 276-286.
4. Горпенко В.Г. Архітектоніка фільму. К., 2000.
5. Зубавіна І. Художнє моделювання часопростору в кінематографі. К.: Нац. Муз. Академія України ім. П.І. Чайковського, 2012.
6. Кіно і література в тоталітарних режимах. Film und Literatur in totalitären Regimen : матеріали семінару, що відбувся 1-7 грудня 1995 р. в Києві в Будинку кіно. К. : Goethe-Institut, 1996. – 128 с.
7. Мороз Л. Кінодраматургія // УЛЕ. Т.2. С.478.
8. Скуратівський В. Екранні мистецтва/ К., 1997. 219с.

Тема 7. Кінематографічний код в літературному тексті

Література і кінематограф. «Мова кіно». Кінооповідь.

Кіно як вид мистецтва і знакова система. Мова кінематографа. Теорії кіно, його структура, специфіка виникнення і сприйняття кінотексту. Творчість класиків кіно, поетика кіножанрів. Кінематографічні прийоми.

Універсальні закони класичного мистецтва і їх розвиток в кінематографі. Проблеми поетики і специфіки мов кіно і літератури, їх взаємодії, подібності та відмінності: синхронічний і діахронічний аспекти. Літературні прийоми у творчому арсеналі кінематографіста. Проблема сукупності засобів виразності кіно і літератури (опис), проблема наративу, взаємодія автора і читача через текст (складна система персонажів, оповідачів і способів розповіді, проблема мотивної поетики та інтертекст (сюжетостворення).

Поняття про кінематографічну феноменологію: ставлення глядача до кінофільму і кінотеатру, поведінка, враження особисті і колективні смаки й уподобання. Естетика екранізації. Принципи кінематографізму в літературі. Психологія у кінематографі: 1) сприйняття психологізму як переліку знаків, присутніх у фільмі; 2) тлумачення фільму як «речі в собі»; 3) фільм як текст. Семіотичний підхід до кінематографа (Р. Барт, Ю. Лотман).

Нова парадигма кінематографа у 80-90-і роки під впливом герменевтики, глобалізації та нових практик текстуального аналізу. Теоретичні моделі для аналізу кінотекстів: наратологія, когнітивізм, фемінізм тощо.

Художній текст і його екранізації. Поняття «неперекладного шедевра». Екранізація, адаптація, «фільм за мотивами».

Практика дослідження екранізації. Шекспірівські екранізації. Екранна драматургія як синтез засобів театральної драматургії, літератури і кіно. «Принцип кінематографізму» в літературі. Монтаж як категорія мистецтва. Образ письменника в кінематографі.

Основні поняття: мова кіно, кінотекст, кінонарратив, персонаж, спосіб оповіді, феноменологія, психоаналіз, семіотика, наратологія, когнітивізм, фемінізм.

Література:

1. Дубініна О. Вільям Шекспір: Made in Japan (Твори В. Шекспіра в екранізаціях Акіри Куросави). *Слово і час*. 2012. №10. С. 24 - 36.
2. Дубініна О. Подорож у просторі культури: до проблеми співвідношення літературного твору та його екранної версії (на матеріалі зіставлення повісті „Серце п'тьми” Дж. Конрада та фільму „Апокаліпсис сьогодні” Ф. Ф. Копполи). *Сучасні літературознавчі студії*. 2009. Вип. 6. С. 59 - 70.
3. Романова О.В. Кіноромани Алена Роб-Грійє: (Аспекти синтезу мистецтв). Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. 244 с.
4. Скуратівський В. Екранні мистецтва...К., 1997.
5. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

№ п/п	Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	К-сть одиниць	Модуль 1-2
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування семінарських занять	1	5	5
3.	Робота на семінарському занятті	10	5	50
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10
	Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
Разом				147 Коеф. 1,47

Умовою зарахування проходження наукового спецсеминару «Інтермедіальність та інтерсеміотичність» є отримання аспірантом не менше 60-ти балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Взаємодія літератури і мистецтва (30 годин)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати статтю Лесі Генералюк «Взаємодія літератури і мистецтва. Начерк теорії словесно-візуальних інтеракцій». Розкрити запитання:

Рівні взаємодії видів мистецтва.

Генезис поняття «взаємодія мистецтв».

Взаємодія мистецтв з точки зору рецептивної поетики.

2. Прочитати і законспектувати статтю Д. Наливайка «Література в системі мистецтв як галузь компаративістики». Розкрити запитання:

Взаємодія мистецтв в парадигмі компаративістики.

Термінологічні диференціації наукового апарату проблеми між мистецької взаємодії.

Основні поняття: взаємодія мистецтв, синтез мистецтв, інтеракція, інтермедіальність.

Література:

1. Генералюк Леся. Взаємодія літератури і мистецтва. Начерк теорії словесно-візуальних інтеракцій. *Studia methodologica*: наук. альманах. Вип. 29. Тернопіль:

Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. С. 81-88. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://gi.kubg.edu.ua/index.php>

2. Наливайко Д.С. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Теорія літератури й компаративістика*. К. : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9-37.

Тема 2. Екфразис (30 годин)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати статтю Т. Бовсунівської «Інтермедіальність і екфразис» з монографії « Вербальні образи мистецтва». Простежити спільне і відмінне між вказаними поняттями.

Основні поняття: опис, екфразис, види екфразисів.

Література:

1. Екфразис. Вербальні образи мистецтва: монографія / за ред. Т. Бовсунівської; пер. з англ. І. Малішевської, з польськ. та рос. Д. Литовченка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 237 с.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2-3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0-1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з «Наукового семінару «Інтермедіальність та інтерсеміотичність» проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з 2 модулів і оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, відповідей на семінарах тощо) протягом семестру (див. 6.1).

Отриманий показник успішності за 100-бальною шкалою оцінювання переводимо в рейтингову оцінку.

6.4 Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VII. Навчально-методична карта наукового семінару «Інтермедіальність та інтерсеміотичність»

Разом: 90 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 10 год., мк – 6 год, самостійна робота – 60 год., залік.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I										
Назва модуля	Інтермедіальність										
К-сть балів за модуль	92 бали										
Лекції	1	2	3	4	5	6	7				
Дати											
Теми лекцій	ВСТУП. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності 1 б	Типологія інтермедіальних зв'язків. Література і просторові мистецтва. 1 б	Література і музика. 1 б	Література і театр 1 б	Семіотика як узагальнена теорія знаків і знакових систем. Інтерсеміотичність як перекодування, перекладання створених в одній знакової системі образів на образи іншої системи. 1 б	Література і кінематограф як різні семіотичні системи. 1 б	Кінематографічний код у літературному тексті. 1 б				
Теми семінарських занять	Філософські передумови виникнення інтермедіальності (В.Беньямін) 1 + 10 б.	Інтермедіальна поетика 1 + 10 б.	Література і музика (А.Барікко) 1 + 10 б.	Інтерсеміотичне перекодування роману в кінематографі 1 + 10 б.				Інтерсеміотичність у фокусі постмодерністського роману 1 + 10 б.			
Самостійна робота	Тема 1 (5 балів)										
Модульний контроль	Мк 1 25 б	Мк 2 25 б			Мк 3 25 б						
Підсумковий контроль	Заг. кількість балів 147, коефіцієнт 1,47										
Залік											

7. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Екфразис. Вербальні образи мистецтва: монографія / за ред. Т. Бовсунівської; пер. з англ. І. Малішевської, з польськ. та рос. Д. Литовченка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 237 с.
2. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури. Монографія / Віра Андріївна Просалова. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с. http://www.ruthenia.info/txt/pavlo/litt/pros_int.pdf
3. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
4. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика : навч. посіб. / Мар'яна Шаповал; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2013. 167 с.

Художні твори

1. Бажан М. Будівлі. Фокстрот. Гофманова ніч. Італійські зустрічі / Антологія української поезії ХХ століття : від Тичини до Жадана / упоряд. І. Малкович, 2-ге вид., доп., 736 с, 2015.
2. Барікко А. Новеченто. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.vsesvit-journal.com/old/content/view/256/41/>
3. Єлінек Е. Піаністка. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://md-eksperiment.org/post/20220727-elfride-yelinek-pianistka>
4. Моем С. Театр. К. Фабула, 2022р. 190с.
5. Браун Д. Код да Вінчі, 2003р. Електронний ресурс. Режим доступу . https://chtyvo.org.ua/authors/Dan_Brown/Kod_da_Vinchi/

Додаткова:

1. Бітківська Г.В. Сучасний літературний журнал: інтермедіальний дискурс. К., 2019. 468 с.
2. Бровко О. Сучасні версії українського роману в новелах: інтермедіальний вимір. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2013. № 2. С. 36-38.
3. Вайсштайн У. Взаємовисвітлення літератури та музики: сфера компаративістики? *Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія*. К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2009. С. 391–410.
4. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва / Леся Генералюк. К. : Наук. думка, 2008. 544 с.
5. Доценко Н.В. Проза Патріка Модіано (принципи інтермедіальності) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 . Київ, 2015. 188 арк.
6. Дубиніна О. Екранізація літературного твору: семіотичний аспект. *Іноземна філологія*. 2014. Вип. 126, ч. 1. С. 89-97.
7. Іванишин П. Теорія інтертекстуальності: спроба розрізнення. *Філологічні семінари: Парадигма сучасного літературознавства: світовий контекст*. Вип. 16. 2013. С. 46–53. file:///F:/Fils_2013_16_9.pdf
8. Ігнатенко М. Інтерсеміотика / Микола Ігнатенко, Анатолій Волков. *Лексикон заг. та порівняльного літературознавства*. Чернівці : Зол.литаври, 2001. С. 229–233.
9. Інтермедіальність: теорія і практика. *Філологічні семінари*. 2016. Вип. 19: Інтермедіальність: теорія і практика. 126 с.
10. Мацяк О. М. Синтез мистецтв у прозі Ольги Кобилянської: проблема самототожності письменниці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література». Львів, 2006. 21 с.
11. Мочернюк Н. Взаємодія літератури й мистецтва. Теоретичний досвід українського та польського літературознавства. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2013. С. 76-80.

12. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь. *Теорія літератури й компаративістика*. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9–37.
13. Наливайко Д.С. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI-XVIII ст. – К.: Основи, 1998.
14. Панасюк В.Ю. Специфіка взаємодії художнього та нехудожнього в системі театральних комунікацій : автореф. дис. ... д-ра мистецтвозн-ва : 26.00.01. Київ, 2015. 41 с.
15. Просалова В. Інтермедіальність як явище мистецтва і метод аналізу. *Філологічні семінари*. 2013. Вип. 16 : Парадигма сучасного літературознавства : світовий контекст. С. 46-53.
16. Рисак О. «Найперше – музика у слові»: проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. 402 с. 1
17. Свято Р. Художники та їхнє мистецтво у світовому кіно : можливі форми взаємодії. *Кіно - Театр*. 2010. № 5 (91). С. 19-23.
18. Циховська Е. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності. *Слово і час*. 2014. № 11 (647). С. 49-59.
19. Chmielecki Konrad. Estetyczne teorie intermedialności czy „estetyka intermedialności”? Próba określenia ram teoretycznych refleksji na temat intermedialności *Przegląd Kulturoznawczy* 2006 №1, S. 118 – 133.
20. Chmielecki Konrad. Estetyka intermedialności . Kraków : Wydawnictwo Rabid , 2008. 276 s. http://www.academia.edu/3838444/-Estetyka_intermedialno%C5%9Bci_2008
21. Intersemiotyczność. Literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie). *Studia*. Red. Stanisław Balbus, Andrzej Hejmej, Jakub Niedźwiedz. Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych «Universitas», 2004. 447 s.
22. Kluszczyński Ryszard W. Estetyka sztuki nowych mediów <http://www.medialarts.pl/download/skrypty/Estetyka-sztuki-nowych-mediow.pdf>
23. Kluszczyński Ryszard W. Medializacja sztuki i przestrzeń publiczna. Rozważania wokół twórczości Dominika Lejmana <http://www.atlassztuki.pl/pdf/lejman1.pdf>
24. Paech J. Intermedialität: Mediales Differenzial und transformative Figurationen. *Intermedialität: Theorie und Praxis eines interdisziplinären Forschungsgebiets*. Berlin, 1998.
25. Rajewsky Irina O. Intermediality, Intertextuality, and Remediation: A Literary Perspective on Intermediality *Intermédialités/Intermedialities* 6 (2005), 43-64
26. Wolf Werner. Intermedialität als neues Paradigma der Literaturwissenschaft?: Plädoyer für eine literaturzentrierte Erforschung von Grenzüberschreitungen zwischen Wortkunst und anderen Medien am Beispiel von Virginia Woolfs "The String Quartet". *AAA: Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik*. Vol. 21, No. 1 (1996), pp. 85-116. <https://www.jstor.org/stable/43025491>
27. Wolf W. Intermediality Revisited: Reflections on Word and Music Relations in the Context of a General Typology of Intermediality. *Word and Music Studies*, Vol.4: Essays in Honor of Steven Paul Scher and on Cultural Identity and the Musical Stage. Amsterdam. N. Y.: Rodopi, 2002. P. 13-34.
28. Zemanek Evi. Intermedialität – Interart Studies. *Komparatistik*, hg. v. Evi Zemanek u. Alexander Nebrig (Studienbuch Akademie Verlag), Berlin 2012. P. 159–174. www.academia.edu/.../Komparatistik_hg._v._Evi_Zemanek.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Інтермедіальність – література серед інших мистецтв

<https://www.facebook.com/kinokolo.ua/> Довженко-Центр : Dovzhenko Centre

ДОДАТОК

**до робочої програми
наукового семінару
«Інтермедіальність та інтерсеміотичність»**

Плани семінарських занять

Семінар 1

Тема: Філософські передумови виникнення інтермедіальності (В.Беньямін)

План

1. Вальтер Беньямін: нарис життя і творчості.
2. Філософія культури Вальтера Беньяміна: основні теми і концепти (за В.Єрмоленком): простір, мова, світ речей, барокові мотиви
3. Стаття «Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності»: зміст та ідеї.
4. Ідеї Вальтера Беньяміна в сучасній культурі.

Література:

1. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / В. Беньямін ; пер. з нім. Ю. Рибачук // Вибране / пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська. Л. : Літопис, 2002. С. 53–81. https://chtyvo.org.ua/authors/Benjamin_Walter/Vybrane_zbirka/
2. Єрмоленко В.А. Вальтер Беньямін і його речі. В: Беньямін В. Щодо критики насильства. К.: Грані-Т, 2012. С.7-32. https://shron1.chtyvo.org.ua/Benjamin_Walter/Schodo_krytyky_nasylstva_statti_ta_esei.pdf
3. Єрмоленко В.А. Модерн та антимодерн у філософії культури Вальтера Беньяміна [Текст] : автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.04 / Єрмоленко Володимир Анатолійович ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2008. 16 с.

Додаткова література

1. Брехтівський часопис №2. Житомир, 2012. с. 43-49. <http://eprints.zu.edu.ua/31354/1/%D0%91%D12013.pdf>
2. Вальтер Беньямін. Щодо критики насильства / Пер. з нім. Ігор Андрущенко. Київ: «Грані-Т», 2012. 312 с.
3. Шарль Бодлер. Паризький сплін. Вальтер Беньямін. Есе. / Пер. з фр. і нім. Роман Осадчук. Київ: Комубук, 2017. 368 с.

Семінар 2

Тема: Інтермедіальна поетика поетичного тексту (М. Бажан)

План

1. Микола Бажан: життєпис (не)радянського поета.
2. Поняття про живописний код, екфразис. Види екфразису.
3. Архітектурний код: М. Бажан («Будівлі»).
4. Взаємодія мистецтв у поезіях «Гофманова ніч» і «Фокстрот».
5. Живописний код в поезії: М.Бажан («Італійські зустрічі»).

Письмове завдання: Створити мистецький коментар (у формі презентації) до поезій М.Бажана – подати інформацію про видатних осіб, твори мистецтва, міста, архаїчну або мистецьку лексику, її роль у вірші. Завершити презентацію слайдом із висновками про взаємодію художніх образів і інформації в аналізованому творі.

Основні поняття: живописний код, архітектурний код, екфразис.

Література:

1. Бажан М. Будівлі (С. 79-84). Італійські зустрічі (с. 401-420). Гофманова ніч. Фокстрот. В: Бажан М. Твори в 4 томах. Т.1.

https://chtyvo.org.ua/authors/Bazhan/Tvory_v_chotyrokhtomakh_Tom_1_Poezii_ta_poemy_19231983/

2. Агеєва Віра. Візерунок на камені : Микола Бажан: життєпис (не)радянського поета. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 496 с.
3. Гальчук О.В. Античний космос поезії Миколи Бажана https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5806/1/O_Halchuk_SICH_2011_5_GI.pdf
4. Горбачов Дмитро. Микола Бажан. <https://kyivdaily.com.ua/mikola-bazhan/>
5. Лебединцева Н. М. Архітектура, втілена у слові: метафора будівлі в поезії М. Бажана <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/philology/2012/200-188-8.pdf>

Семінар 3

Тема: Музичний код у літературному тексті (А. Барікко)

План

1. Сутність музичного коду. Типологія взаємозв'язків літератури й музики.
2. «Новеченто» Алессандро Барікко: театральний і музичний текст
3. Джаз як структурний стрижень твору
4. Візуальні образи в тексті: корабель, фортепіано, сигарета, картина, капелюх.
5. Особливості втілення літературного тексту засобами кінематографу.

Основні поняття: живописний код, архітектурний код, код танцю.

Завдання:

1. Підібрати з тексту роману А. Барікко «Новеченто» приклади словесної музики; літературної імітації музичних форм та приклади вербальної музики.
2. Уважно прочитати сцену музичного змагання Джеллі Ролла Мортонна з Новеченто і передивитися відповідний епізод з кінофільму італійського режисера Джузеппе Торнаторе «Легенда про піаніста» (1998). Встановіть особливості передавання словесних образів засобами кінематографу.
3. Прочитайте вірш «Кінець світу» Якоба фан Годдіса (1887-1942) і встановіть асоціації з романом А. Барікко «Новеченто»

Література:

1. Барікко, А. Новеченто [Електронний ресурс] / Перекл. з італ. Р. Скакун : https://chtyvo.org.ua/authors/Alessandro_Baricco/Novechento/
2. Маценка С.П. Інтермедіальна поетика роману, який прагне стати музикою (на матеріалі німецькомовної літератури). *Питання літературознавства*. 2012. Вип. 86. С. 32–43. www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?..
3. Новик О. Простір моря/океану в театральному монолозі Алессандро Барікко «Новеченто». *Манускрипт*. 2016. №2. С. 60-63
URL: <http://if.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/gi/nauka.gi/manuscript/manuscript2.pdf>
4. Будний В. Інтермедіальність – красне письменство серед інших мистецтв. Порівняльне літературознавство. К. : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 282–297.
5. Свентах А. Інтерв'ю з А. Барікко. URL: <https://wz.lviv.ua/interview/120823-alessandro-barikko-bil-shist-pis-mennikiv-pislya-60-ti-spivayut-sya-pidsidayut-na-narkotiki-antidepressanti>

Семінар 4

Інтерсеміотичне перекодування роману в кінематографі

1. Роман Е. Єлінек. «Піаністка»: популярність після екранізації.
2. Концепція літературної творчості Е. Єлінек. Короткі біографічні дані.
3. Особливості розвитку сюжету роману і його екранізації.
4. Особливості любовного дискурсу в романі і його екранізації:
 - А) любов до музики;
 - Б) материнська любов;

5. Засоби мовленнєвого оформлення ідей письменниці у романі.
6. Загальна характеристика творчості Єлінек після роману «Піаністка».

Основні поняття: роман, сюжет, любовний дискурс.

Література:

1. Єлінек Е. Піаністка (1983). *Всесвіт*. 2003. № 5-6, 7-8.
2. Григоренко О. «Чого не можна висловити, про те потрібно писати»: особливості любовного дискурсу в романі Е. Єлінек. *Вікно у світ*. 2008. № 1 (22). С. 122–129.
3. Будний В. Інтермедіальність – красне письменство серед інших мистецтв. *Порівняльне літературознавство*. К. : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 282–297.
4. Вислоух С. Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв. *Теорія літератури в Польщі* : антологія текстів / За заг. ред. В. Моренця. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 309–321.
5. Геймей А. Культурологічна компаративістика: інтерпретація та екзистенція / перекл. з польськ. М. Брацька. *Захід – Схід: основні тенденції розвитку порівняльного літературознавства* : антологія ; заг. ред. Л.В. Грицик. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. С. 114–121.

Додаткові джерела: Фільм «Піаністка» (Франція, 2001р.Реж. П. Ганеке). Режим доступу: <https://megogo.net/ua/view/3370941-pianistka.html>

Семинар 5

Інтерсеіотичність у фокусі постмодерністського роману

1. Загальні відомості про творчість Дена Брауна.
2. Візуальна символіка в романі: картини, архітектура.
3. Дискурс медій у розвитку детективного сюжету.
4. «Код да Вінчі»: роман та екранізація.

Література

1. Бессараб О.В. Роман Дена Брауна "Код да Вінчі" і "масова культура" (форми рецепції). *Питання літературознавства*. 2008. Вип. 76. С. 146-154. file:///F:/P1_2008_76_20.pdf
2. Браун Д. Код да Вінчі / Д. Браун; [пер. з англ. А. Кам'янець]. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2010. 478 с.
3. Гура Н.П., Бойко О.К. Жанрова своєрідність циклу романів про професора Ленгдона Дена Брауна в літературному контексті доби постмодернізму http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1100/1/Gura_Genre_%20peculiarity.pdf
4. Ліхоманова, Наталя Олександрівна. Постмодерністська рецепція міфу (на матеріалі європейського романного досвіду ХХ ст.) Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.06 / Н.О. Ліхоманова; НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка. К., 2001. 20 с. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://disser.com.ua/contents/5263.html&num=1&strip=1&vwsr=0>
5. Овсюк О. Загадки і таємниці роману Дена Брауна «Код да Вінчі». URL: http://www.vsesvit-journal.com/index.php?option=com_content&task=view&id=433&Itemid=41.

Додаткові джерела: Фільм «Код да Вінчі» (США, 2006 р.,реж. Р. Говард). Режим доступу: https://uakino.club/filmy/genre_detective/255-kod-da-vnch.html